

Ministerie van Justitie en Veiligheid

MJenV, MVWS, MBZK, Stas EZK

Contactpersoon
(10)(2e)Datum
11 mei 2020Projectnaam
COVID-19Ons kenmerk
-

nota

Gebruik telecomdata voor bestrijding COVID-19

1 Doel nota

U ontvangt deze nota ter voorbereiding van het gesprek tussen MJenV, MVWS, MBZK en Stas EZK over het gebruik van telecomdata t.b.v. de ondersteuning van de COVID-19 bestrijding.

2 Aanleiding, gevraagde actie(s) en advies

- Directe aanleiding is een gesprek tussen MJenV, MVWS en Aleid Wolfsen, hoofd van de Autoriteit Persoonsgegevens, over het gebruik van telecomdata door het RIVM op woensdag 13 mei as.
- VWS heeft namens het RIVM op 11 mei informeel een voorstel ingediend bij de AP met de vraag of telecomdata gebruikt kan worden voor wetenschappelijk onderzoek t.b.v. de COVID-19 bestrijding, vooruitlopend op de wetswijziging van de Telecomwet die zal worden ingezet.
- De AP heeft t.a.v. het voorstel van de RIVM (alsmede t.a.v. eerdere voorstellen van EZK/Veiligheidsregio's en CBS), het standpunt ingenomen dat gebruik van de telecomgegevens alleen mogelijk is na een wetswijziging. Hiertoe heeft EZK nu een concept wetsvoorstel gereed.
- Aanstaaende donderdag kan dit concept wetsvoorstel vergezeld van de benodigde Privacy Impact Assessment (hier wordt nu aan gewerkt) aan de AP worden verstuurd.
- Doel van het gesprek met de AP woensdagochtend is te bezien of het mogelijk is om vooruitlopend op de wetswijziging alvast te starten met de verwerking van telecomgegevens t.b.v. wetenschappelijk onderzoek van het RIVM.
- Het voorstel van de RIVM ziet op een bredere toepassing dan wetenschappelijk onderzoek, namelijk ook ter gebruik van het bijsturen van het COVID-19 beleid en te nemen maatregelen. Hiermee wordt gewacht tot inwerkingtreding van de wijziging.
- U kunt langs deze lijnen het gesprek met de AP voorbespreken.

3 Toelichting op het advies

- Eerder hebben EZK (i.s.m. VR's en TNO) en CBS (i.s.m. JenV) voorstellen ingediend bij de AP om geaggregeerde en (voor zover mogelijk) geanonimiseerde telecomdata te gebruiken voor respectievelijk handhaving en onderzoek i.r.t. COVID-19 bestrijding.

- De reactie van de AP is tot nog toe geweest dat zij het onmogelijk achten dat de telecomgegevens volledig kunnen worden geanonimiseerd. AP stelt dat hiervan pas sprake kan zijn als de brongegevens binnen de telecomprovider vernietigd worden. Het ontbreekt aan een grondslag in de TW om de brongegevens te verwerken om deze geaggregeerd en geanonimiseerd te verstrekken.
- De AP heeft laten weten dat dit voor het voorstel van de RIVM niet anders is en dat betekent dat een wetwijziging noodzakelijk is om dit mogelijk te maken.
- Het zou mogelijk zijn om de bij de voorgenomen wetwijziging de voorstellen van VR's en CBS mee te nemen in de regeling. Voorwaarde van EZK is wel dat dienen zaken als proportionaliteit, effectiviteit en het ontbreken van alternatieven deugdelijk worden gemotiveerd.
- Indien de voorstellen meegenomen kunnen worden met de spoedwet zal het gezien het proces van de spoedwet enkele weken duren alvorens gebruik kan worden gemaakt van telecomdata.

Datum
11 mei 2020
Ons kenmerk
-

Nadere toelichting voorstel RIVM

- Zie toegevoegde bijlage

Nadere toelichting voorstel EZK/VR's

- De veiligheidsregio's hebben eind maart een verzoek ingediend om op basis van locatiedata te kunnen bepalen waar het druk is en waar dus risico's voor de gezondheid kunnen ontstaan.
- EZK heeft samen met de mobiele netwerkkoperators verkend hoe met het gebruik van geaggregeerde locatiedata van telecomoperators hieraan invulling kan worden gegeven.
- Op basis van een daartoe uitgewerkt voorstel heeft de AP aangegeven dat anonimisering van locatiedata principieel niet mogelijk is. Bovendien geeft AP aan dat het niet mogelijk is om te voldoen aan de privacy wetgeving omdat hiervoor een wettelijke grondslag ontbreekt.
- Om locatiedata te kunnen gebruiken zou spoedwetgeving moeten worden opgesteld, aldus AP. AP stelt op haar website: "locatiedata verzamelen in strijd tegen coronavirus is illegaal."
- EZK heeft daarop concept spoedwetgeving voor deze casus intern voorbereid.
- De vertegenwoordiger van de Veiligheidsregio's in de Rijkscrisisstructuur heeft 15 april aangegeven het verzoek tot het gebruik van geaggregeerde antenndata in te trekken.
- Daar speelt mee dat het in procedure brengen van de spoedwetgeving enige tijd in beslag neemt en het voorgestelde systeem uit oogpunt van privacy niet geheel in de behoefte van de VR kon voorzien.
- Het gebruik van antenndata door de VR is daarmee destijds voor EZK gesloten.

Nadere toelichting voorstel CBS

- J&V heeft in maart contact gehad met RIVM over telecomdata ter ondersteuning van het RIVM.
- Dit leidt 24 maart tot een verzoek van J&V aan het CBS om via locatiedata van mobiele telefoons de mobiliteit van de Nederlandse bevolking te kunnen meten.
- Het CBS heeft daarop op basis van een bestaande samenwerking met T-Mobile een systeem ontworpen dat daarin kan voorzien.

- Na de uitspraak van AP dat het gebruik van locatiedata niet is toegestaan, heeft T-Mobile de samenwerking opgezegd.
- De European Data Protection Board (EDPB) bracht op 20 april een advies uit voor het gebruik van mobiele telefoondata. Volgens het CBS voldoet haar voorstel hieraan.
- Het CBS voert ondertussen al weken discussie met AP over het al dan niet voldoen aan de privacywetgeving. AP blijft bij haar standpunt dat spoedwetgeving nodig is.
- AP heeft inmiddels aan het CBS te kennen gegeven deze gesprekken te staken in afwachting van spoedwetgeving.

Datum
11 mei 2020

Ons kenmerk
-